

BONDOR ERIKA

Gondolatok a Könyvtárostanárok Egyesületéről

Egyesületünk a jövő évben kerek évfordulóhoz érkezik: az MKE-n belül 1986-ban alakult meg a könyvtárostanári szekciónk, s ennek jövőre immáron húsz esztendeje lesz. Mindezt a jövő évben méltóképpen szeretnénk megünnepelni, akkor is, ha a tényleges önállósulásunk csak néhány évvel később, 1997-ben következett be a KTE bírósági bejegyzésével. Hiszen szakmai szervezetként a szerveződésünk nem a bíróságon kezdődött el, hanem akkor, 1986-ban érlelődött meg a gondolat...

Azok közül a kollégáink közül, akik az ifjú egyesület megszületése körül bábáskodtak akkoriban, sokan már nyugállományban vannak, néhányan azonban még aktív státuszban dolgoznak – sokféle személyiség, más-más habitus jellemzi őket, és többen már nem is az iskolai könyvtárak területén tevékenykednek. Ám mindannyiukra jellemző a szakmai elköteleződés a könyvtárak, s leginkább az iskolai könyvtárak mellett, mindannyiukra jellemző a szenvedélyes munkaszeretet, a kitartó ellenállás a talmival és felszínessel szemben ebben a mi értékzavaros társadalmunkban. Régi kollégáinkban ezt a misszióvállalást becsülöm a legjobban, amivel napjainkban is dolgoznak az ifjabb korosztályok szellemi gazdagításáért, az iskolai könyvtárakért, és ki-ki a maga módján és lehetőségei szerint az egyesületért is.

1986-ban egy szakma és egy egyesület született. Sokunk számára érdekes volna megtudni, hogyan látják az azóta eltelt időt és az egyesület működését az akkoriban ezen bábáskodók. Néhányan ugyan megosztják velem a gondolataikat erről – ám sokukat nem ismerem személyesen.

2005 januárjában, amikor a KTE tisztújító közgyűlés előtt állt, és az én személyem is szóba került az elnöki posztra, magam is elgondolkodtam az egyesület működéséről, lehetőségeiről. Akkoriban meg is osztottam néhány egyesületi taggal mindezt, és a közgyűlésen részt vevők is olvashatták. Azóta csak három hónap telt el, sok feladattal találkoztunk az új elnökség tagjaival, és persze fogy az energia, de az alapokról azóta sem gondolkodom másként.

Először azon tűnődtem el, hogy mit és hogyan kéne, lehetne ebben az egyesületben tenni, esetleg másképp, esetleg jobban. Van-e cselekvési tér? Mert az utóbbi időben elerőtlenedést észleltem az egyesület tevékenységében. Nagyon elszigetelten működött a vezetőség, nem eléggé aktív a tagság. Így nehezen lehet nagy dolgokat véghez vinni! Mert egyedül nem megy...

Anomáliák, nehézségek – és megoldási módok

Egyre kevesebben vagyunk – kik is vagyunk?

Nem lehet pontosan tudni a tagság adatait. No nem azért, mintha elődeink, vagy mi magunk nem vezetnénk pontosan a nyilvántartásokat... Csakhogy a listán lévő tagjaink bekapcsolódása az egyesület munkájába nem mindig folyamatos. Néhány tagunk el-eltűnik egy-két évre, majd újra megjelenik a rendezvényeinken. Sokan az év végén

rendezik csak a tagsági díj befizetési kötelezettségüket, vagy a következő év elején – ha mégis azt szeretnék, hogy megmaradjon a folyamatos tagsági viszonyuk.

Nagyobb kampányt kéne azért folytatni, hogy lehetőleg minél több könyvtárostanárra a KTE tagja legyen. Aki tag, az aktív tag legyen – vegyen részt a szakmai rendezvényeken, kapcsolódjon be munkákba, műhelyekbe, természetesen fizesse be a tagdíjat... Hiszen másképp az egyesület működése kerül veszélybe. Ebben a munkában egyesületi tagjainknak is felelősségük van.

Jó lenne tudni, hogy kik is vagyunk tagjai igazán az egyesületnek – akár területenként is. Vannak országrészek, ahonnan már alig van tagunk... Pedig az egymás közelében élők tudnák igazán segíteni egymást, információval, szakmai tanáccsal, módszertannal. Azon leszünk, hogy mindezt egyértelművé tegyük: valóban aktív tagjaink névsorát a leendő honlapunkon is meg fogjuk jeleníteni, területenként is, hogy az egymás közelében élők kereshessék egymással a kapcsolatot.

A KTE térségi munkacsoportjai:

Régióként szeretnénk alulról szerveződő, jól működő munkacsoportokat – ehhez minden szakmai segítséget biztosítunk az alapszabálynak megfelelően. Tulajdonképpen a munkacsoportok közül többen eddig is összedolgoztak, ezt erősíteni szeretnénk, és segítünk létrehozni őket azokban a térségekben is, ahol eddig kisebb volt az önszerveződés. Koordinátorainkat már most is lehet keresni, ha valaki be szeretne kapcsolódni az egyesület vagy valamelyik munkacsoport tevékenységébe.

- **Észak-Magyarország** régió: Heves, Nógrád, Borsod-Abaúj-Zemplén megyék – koordinátor: Melykóné Tőzsdér Judit melyko.judit@axelero.hu
- **Észak-Dunántúl** régió: Komárom, Fejér, Veszprém megyék – koordinátor: Zseli Klára kzseli@freemail.hu
- **Dél-Dunántúl** régió: Somogy, Baranya, Tolna megyék – koordinátor: Beck Éva becki@somogy-ped.sulinet.hu
- **Tiszántúl** régió: Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár megyék – koordinátor: Juhászné Belle Zsuzsa bellezs@freemail.hu
- **Dél-Magyarország** régió: Csongrád, Békés megyék – koordinátor: Sáráné Lukátsy Sarolta tsy.saci@freemail.hu
- **Közép-Magyarország** régió: Pest megye, Jász-Nagykun-Szolnok, Bács-Kiskun megyék – koordinátor: Kiss Anna anna@bacs-kisk-ped.sulinet.hu
- **Budapest** – koordinátor: Hock Zsuzsa hock@vmg.sulinet.hu
- **Nyugat-Magyarország** régió: Győr-Sopron-Moson, Vas, Zala megyék – koordinátor: Horváthné Szandi Ágnes szandi@bolyai.bdtf.hu
- **Határöntúli magyar könyvtárostanárok** – koordinátor: Bondor Erika bondor@berzsenyi.tvnet.hu

A régiókkal kapcsolatosan az egyesület elnökségén kívül Rakonczás Szilviához is lehet fordulni információért. (rakosz@freemail.hu)

Az egyesületen belüli szakmai információáramlást a munkacsoportokon belül a személyes kontaktus segíti, de az eddiginél erőteljesebben igénybe vesszük az elektronikus lehetőségeket is. Jól működő levelezőlistáinkon egyre több egyesületi tag és könyvtárostanárra regisztrálja magát, még a határainkon túlról is. Mindenkit biztatunk is erre, mert a hírek a lehető leggyorsabban és első kézből kerülnek fel ezekre a fórumokra, és számítani lehet tapasztalt kollégák segítségére is szakmai problémák esetén.

(Az érdeklődők jelentkezhetnek Kiss Annánál – anna@bacs-kisk-ped.sulinet.hu és Benkő Ilonánál - iranyi@yahoo.com .)

A KTE honlapja is hamarosan elindul, amint hivatalossá válik a domain név regisztrációjunk. A címünk várhatóan a <http://www.ktep.hu> lesz. (Könyvtárostanárok Egyesületének Portálja – mivel a KTE nevet az internetes világban már lefoglalta előlünk egy elektronikai cég...) Anyagaink az OPKM szerverén kapnak majd helyet. A honlap elindulásáig is használható már az egyesület e-mail címe: ktep@chello.hu

A KTE támogatja és ösztönzi az egyes szakterületek munkacsoportjainak a létrehozását is, de ezek esetében már szeretnénk támaszkodni az egyesületi tagok erőteljesebb önszerveződésére is, ezért nem kértünk fel koordinátorokat, ellenben várjuk olyan szakmai csoportosulásokat, amelyek már eddig is együtt munkálkodtak az alábbi iskolai könyvtár típusok területén, vagy érdeklődnek az alábbi területek problémái, lehetőségei iránt:

- Középiskolai könyvtárak
- Általános iskolai könyvtárak
- Kollégiumi könyvtárak
- ÁMK típusú könyvtárak
- Gyakorló iskolák könyvtárai
- Pedagógiai intézetek, pedagógiai szolgáltató központok könyvtárai
- Egyházi iskolák könyvtárai

Ki tesz majd csodát?

Nagy hibája az egyesületi tagoknak, mindannyiunknak, hogy mindig másoktól várjuk a csodát. Majd a KTE vezetősége elintézi, megmondja, megoldja, hogy nekünk, a mi iskolai könyvtárunkban legyen elég pénz könyvre, szoftverre, gépre, bútorzatra. Hogy legyen elég státusz az intézményünkben, hogy ne boruljon ránk a tartós tankönyv, hogy „kapjunk” könyvtárhasználati oktatásra órakeretet, hogy a könyvtárunk hangsúlyt kapjon az intézményben, a kollégák között, stb.

Tudomásul kell venni, hogy helyettünk senki nem tesz csodát: a helyi érdekeinkért, a könyvtárunk pozíciójáért mi magunknak kell megvívni a helyi harcainkat, nekünk kell érvényesíteni a szakmai szempontjainkat.

Persze egy jól működő egyesület ebben szakmai háttérként sokat segíthet nyilatkozatokkal, szakmai állásfoglalásokkal és kezdeményezésekkel. A KTE pedig akkor lesz jó szakmai egyesület, ha nem csak egy szűk réteg aktivizálja magát, hanem szélesebb háttérre támaszkodhat, és támaszkodik is a vezetőség, ha jól terjednek a szakmai információk a tagság teljes körében és nem csak egy szűkebb rétegben, ha mind a vezetőség, mind az egyesületi tagság jól tud együttműködni egymással és egymás között is.

Mi és mások

Hogy kik is vagyunk mi igazán, milyen a szakmai identitásunk, azt nálam sokkal jobban megfogalmazta évekkal ezelőtt Balogh Mihály. Nagyon megmaradt bennem, mert én éppen akkortájt léptem erre a pályára. (Könyvtáros? – Tanár? – Könyvtárostanárnál!)

Mostanában néhány kollégától hallottam olyan kijelentést, hogy ha így folytatjuk, nincs is értelme a KTE létezésének, tagozódjunk megint vissza az MKE soraiba.

Biztos, hogy ezt akarjuk?!

Minden megbecsülésem a Magyar Könyvtárosok Egyesületéé, de tán nem véletlenül alakult így hosszú évekkel ezelőtt, hogy külön egyesületet akartunk, Balogh Mihály szavaival élve: a könyvtárostanárok jó kis „akolmeleget” szerettek volna maguknak...

Nálunk jobban senki nem tudja képviselni a saját szakmánkat, az iskolai könyvtárak érdekeit, az iskolákban folyó könyvtárhasználati oktatás tényleges elindítását és folyamatosságát. Az iskolai könyvtárak speciális helyzete és gondjai megint csak marginális helyzetbe kerülnek, ha másokra várunk a megoldásukkal, vagy megint betagozódunk egy nagyobb könyvtáros szervezetbe.

Ezzel azonban egyáltalán nem áll ellentétben az, hogy jó – sőt az eddigieknél talán még jobb! – szakmai kapcsolatokat kell fenntartanunk más könyvtáros szervezetekkel és intézményekkel is. (MKE, IKSZ, OPKM, KELLO, Könyvtári Intézet, OSZK, Neumann-ház, stb.) Együtt, egymás mellett, egymást segítve kell tevékenykednünk, és természetesen nem egymás ellen.

Ugyanígy törekednünk kell a pedagógus egyesületekkel való együttműködésre, a közös kapcsolódási pontok megtalálására, a közös szakmai szempontok érdekében történő együttes fellépésre. Nem az eltéréseket kell keresnünk, hanem a közös feladatokat!

Ennek érdekében már az elmúlt hónapokban is sikerült lépéseket tennünk: keretmegállapodást kötöttünk az OPKM-mel, és éppen a napokban a Történelemtanárok Egyletével is egy leendő pályázati lehetőség kapcsán. Ez év folyamán várhatóan az MKE-vel is együttműködési keretszerződést írunk alá.

A Magyar tanárok Egyesületével közös pódiumbeszélgetésen vettünk részt a XII. Budapesti Könyvfesztiválon, és a most szerveződő tavaszi szakmai napunkat is részben az ő közreműködésükkel tervezzük. (2005. május 26. – Kötelező olvasmányokról A Nagy Könyv kapcsán. A helyszínt még egyeztetjük az OPKM-mel.)

Az Informatika-Számítástechnika Tanárok Egyesületével (ISZE) is vannak közös pontjaink (kétszintű érettségi, lehetséges közös képzések indítása, feladatbank, stb.), ezért velük is tárgyalásokat kezdeményeztünk. Az érettségi lebonyolításának vitatható pontjai miatt jogértelmezést kértünk az OM-től, amelyre nemrég választ kaptunk – ez remélhetőleg egyértelművé teszi majd a könyvtárostanárok helyzetét az érettségivel kapcsolatban.

Pozíció vagy feladat?

A KTE elnökének lenni – ahogyan azt korábban, kívülről nézve is láttam – nem annyira pozíció, mint inkább hatalmas feladat, és a fentiekből is látszik (bár ezek csak töredékes gondolatok), hogy nem egy emberes munka. Ezért gondoltam azt, hogy hasznosabb volna a jövőben, ha az elnökség megosztaná a feladatokat és a felelősségi köröket. Ezt a feladatmegosztást nyilvánossá tettük a Hírlevelünkben és a levelezőfórumainkon is, és a leendő honlapunkon is elérhető lesz. Így tudjuk majd, ki mivel foglalkozik, mivel lehet érdemben megkeresni.

Erősebb csapatmunkára van szükség. Az egyesület vezetőségén belül is, de a tagságot is jobban bevonva a munkába. A legfontosabb feladatok köré ezért szeretnénk munkacsoportokat szervezni, és a programjainkhoz is várjuk az ötleteket, a kivitelezéshez, a lebonyolításhoz a segítséget, az aktív egyesületi tagok tevékeny hozzájárulását. Legutóbbi egyesületi eseményünkön, a Bod Péter Könyvtárhasználati Verseny országos döntőjén (2005. április 29., Városmajori Gimnázium) máris nagyon sok segítséget kaptunk egyesületi tagjainktól, sokan az utolsó pillanatokban kapcsolódtak be a

munkába a segítséget kérő hívó szóra. Sok szellemi erőtartalmat, ötletet, kreativitást látok én még ebben az egyesületben, csak meg kell keresni a megfelelő kollégákat a megfelelő feladatra.

Ahogy azt már a megválasztásomkor is jeleztem: a tagság támogatására nemcsak a szavazásokon, hanem az egyesület elnökségi tagjainak megválasztása után is szükség lesz, szükség van. Sokkal inkább, mint az eddigiek folyamán bármikor...

*Kecskés Laura, 4. osztályos, 10 éves
Pécsi Református Kollégium Gimnáziuma és Általános Iskolája
Felkészítő tanára: Styrna Katalin, Kovács Mónika
I. helyezett a kis korcsoportban*

